

Minnesanteckningar Skärgårdens Exekutivkommitté 29 maj 2024

Tid och plats:

29 maj, kl. 15-17, Tessinska palatset

Närvarande:

Anna Kinberg Batra, Länsstyrelsen Stockholm (ordförande)
Jan Zetterman, Skärgårdsstiftelsen
Gustav Hemming, Region Stockholm
Harry Bouveng, Region Stockholm
Lotta Lindblad Söderman, Norrtälje kommun
Marcus Svinhufvud, Nynäshamns kommun
Sven Gustafsson, Haninge kommun
Nilla Söderqvist, SIKO
Tina Runhem, Vaxholms stad

Frånvarande:

Carl Kangas, Värmdö kommun
Michaela Fletcher, Österåkers kommun
Boel Godner, Södertälje kommun

Övriga deltagare:

Anna Conzen, Länsstyrelsen Stockholm
Mikael Jeppson, Länsstyrelsen Stockholm (föredragande)
Patrik Cederlöf, Länsstyrelsen Stockholm
Linda Börjesson, Länsstyrelsen Stockholm (sekreterare)

2024-0

Anna Kinberg Batra hälsade alla välkomna och extra välkommen till Jan Zetterman, ny VD för Skärgårdsstiftelsen. Anna Kinberg Batra berättade kort om bakgrunden till Skärgårdens Exekutivkommitté.

Anna Kinberg Batra gjorde en inflygning till aktuella frågor. Det händer mycket i beredskapssammanhanget. Skarv- och fiskefrågan behöver ta plats framöver i ljuset av att det finns en förvaltningsplan som handlar om att halvera skarvbeståndet. Det har ägt rum ett möte på styrelsenivå med PostNord rörande läkemedelsdistribution. PostNord kände till problematiken och det förs diskussioner kring hur frågan kan lösas. De tittar bl a på Danmarks lösning. Det var värdefullt att ha exempel på att det finns en fungerade distribution för veterinära läkemedel.

1. Godkännande av dagordningen

Dagordningen godkändes.

2. Minnesanteckningar från föregående möte, den 7 mars

Minnesanteckningarna godkändes.

3. Aktuellt läge och laget runt

Samtliga ledamöter

Jan Zetterman – Ny VD för Skärgårdsstiftelsen. Jan presenterade sig och berättade om sin erfarenhet från fastighetsbranschen och Fortifikationsverket.

Marcus Svinhufvud - Ny översiktsplan går ut på granskning i juni. Bedömningen är att beredskapsfrågan har tillvaratagits väl i översiktsplanen. Kommunen ska ta fram en vattentjänstplan. Friköpsfrågan på Landsort pågår och går framåt. Beredskapsdirektör Mikael Jeppsson deltog på ett seminarium i Nynäshamns kommun med temat beredskap nyligen. Stort intresse från allmänheten.

Harry Bouweng – Deltagit på Nordiska skärgårdssamarbetets möte i Finland i maj. Förslag: Kanske ska Nordiska Skärgårdssamarbetet också få en plats i Skärgårdens Exekutivkommitté? I Region Stockholm är RUFSS en viktig fråga. I Region Stockholms Sjötrafikutskott är skärgårds- och pendeltågstrafiken i fokus och vilka båtar som ska användas i sjötrafiken. Nytt avtal med Candela har tecknats.

2024-0

Sven Gustafsson – Kommunen passerade 100 000 invånare nyligen. Stor fastighet till försäljning där Försvarsmakten och Skärgårdsstiftelsen ska tillfrågas i första hand. Skärgårdens förutsättningar ur ett civilförsvarsperspektiv är mycket intressant. Dubbelspår till Nynäshamn är prioriterat samt dialog med Stockholms hamnar.

Lotta Lindblad Söderman – Norrtälje hamn har tilldelats pris för Sveriges bästa landskapsarkitektur som årligen delas ut av Sveriges Arkitekter. Båttidtabellerna är fortsatt svåra att förstå och tipsade om Blekinges sjötrafiktabeller. Ångbåten i Norrtälje har kommit åter till hemmahamnen efter en renovering.

Tina Runhem – Jobbar för fullt med kommunens kajrenovering som är Vaxholms hjärta. Den 12 juni är det Skärgårdsbåtens dag i Vaxholm. Kulturmiljöprogrammet är klart och ska beslutas. Planarbete pågår på flera platser, bl a för Rindö östra. Eon drar ut el för den nya elfärjan och elen kan delas med andra aktörer. Viktigt att sjötrafiken kan angöra vid de bryggor och hamnar som de ska trafikera – i dagsläget är det inte synkat. Avloppsreningsverk ska stå klart 2027.

Nilla Söderqvist – Sveriges första skärgårdsriksdag ägde rum i mars. Ett välbesökt evenemang. Deltar i ett projekt i Region Stockholms regi om säsongsförlängning med fokus på Sandhamn. Nästa styrelsemöte ska ha fokus på föreningens RUFs yttrande. Bostäder är den springande punkten. Kronprinsessan var på besök för att bl a titta på biosfärområdet på Nämndö.

Gustav Hemming – Understryker vikten av att få till ett möte med generaldirektören för PostNord om läkemedelsdistribution. Vill gärna göra gemensam sak med Länsstyrelsen men allra viktigast är att frågan når ett resultat. Skarvfrågan: Finns det pengar för att genomföra den framtagna skarvförvaltningsplanen? Skarv har även ökat i Mälaren och önskar uppmärksamma Länsstyrelsen på detta. Det kommer hända mycket på sjötrafikområdet och i RUFs. Finns ett underlag för hur de gröna näringarna kan stärkas men finansieringen kvarstår.

2024-0

Skärgårdsjordbruk på Ingmarsö, Österåkers kommun. Region Stockholm vill bidra med ekonomiskt stöd men statsstödsreglerna medger inte att ge bidrag. Det är bara den egna kommunen som får ge bidrag enligt stiftelsestadgarna eftersom det är kommunen som är instiftare. Detta är en principiell fråga och Region Stockholm kommer inte vidare i frågan.

Länsstyrelsen undersöker om myndigheten har några lösningar och tar också kontakt med Österåkers kommun.

4. Regional utveckling och beredskap i Stockholms skärgård

Mikael Jeppson, Länsstyrelsen - NATO och Stockholms skärgård.

Sverige har gått med i NATO, inte Försvarmakten. NATO-medlemskapet påverkar många sektorer, vissa förändringar kommer snabbt och vissa successivt.

NATO har sju grundkrav för medlemsländernas samhällsmotståndskraft; centrala ledningsfunktioner, robust energiförsörjning, okontrollerade befolkningsrörelser, robusta system för livsmedels- och dricksvattenförsörjning, hantering masskadeutfall, civila kommunikationssystem och robust transportsystem.

Totalt finns 73 500 fritidshus i Stockholms län som ägs av 65 224 personer. Spontanutrymning till skärgården kan ske i ett kris- eller krigsläge och kanske blir skärgården en plats för utrymning. Trygghetspunkter/SOT-punkter: Utö, Möja och Arholma.

Vi ska förbereda oss för fler NATO-fartyg vid övningar och s.k värdlandsstöd där material ska fraktas i länet och individer kommer till länet. Det finns en regional inriktning för värdlandsstöd; "Fredstida militärt värdlandsstöd".

Diskussion kring viktiga frågor i skärgårdskontext.

Dricksvatten, avsaltning och beredskap. Kan behöva flytta balanspunkten kring avsaltning och dricksvatten. Avsättning kopplar idag till plan- och bygglagen och vattentjänstlagen. Avsättning är beroende av el. I en krissituation krävs t ex handpumpar och jordkällare som förr i tiden samt att ta lärdom från tidigare kriser. Vi måste också prata hemberedskap. Stor betydelse av driva ett påverkansarbete som når fram. Finns behov av att definiera vad minimibehovet är för dricksvatten och el i skärgården. Kan man se hur

2024-0

bostäder behöver tillgodose bostadens elbehov (självförsörjning) utan att vi ökar regelverket för bostadsbyggande. MSB:s arbete med trygghetspunkter pågår men det finns ingen minsta gemensam nämnare. Detta kopplar an till Länsstyrelsens arbete med SOT-punkter.

I skarvfrågan måste invånare involveras. Det är troligt att jaktsången är för snäv. Eftersom det finns kolonier behövs en massiv insats, till skillnad från Åland som inte har fått kolonier. En annan tillämpning av skarvfrågan kan eventuellt komma till stånd i höst.

Gustav Hemming, Region Stockholm - Sjukvård i utsatta lägen och samrådsaktivitet RUFS på Regionala Skärgårdsrådet
Civilsamhället är viktigt eftersom de är nyckelaktörer men är inte säkerhetsklassade. Behöver föras en diskussion om säkerhetsklassning då dessa organisationer behöver ingå i planeringen på sikt.

Region Stockholm har en beredskapsplanering från sex strategiska platser i skärgården där två platser sammanfaller med SOT-punkter. Urvalet utgår från bl a året-runt-boende och transportmöjligheter. Dricksvatten och elförsörjning är viktigt för att kunna bedriva vård. Reservkraft är viktigt. Lagerhållning behövs för sjukvårdsutrustning. Region Stockholm välkomnar närmare dialog med Länsstyrelsen m fl.

Diskussioner under regionala skärgårdsrådet. Se bilaga.

Anna Kinberg Batra understryker vikten av att kommunerna i sina remissvar rörande RUFS har ett skärgårdsperspektiv. Gustav Hemming välkomnar alla kloka synpunkter och förslag och vill få in så många inspel som möjligt. Sista svarsdag för RUFS är sista september.

5. Datum och teman för 2024 års arbete

Torsdag 24 oktober kl 12-17 i Norrtälje skärgård krockar med andra möten hos Region Stockholm, Skärgårdsstiftelsen och kommunerna. Länsstyrelsen återkommer med ett nytt förslag. En heldag i skärgården blir svårt i höst men ambitionen är att hålla ett möte i skärgården årligen.

Torsdag 5 december kl. 15-17, Tessinska palatset.

2024-0

Anna Kinberg Batra önskar hitta en tid för ett möte innan sista september, t ex ett digitalt möte, för att adressera specifikt RUFSS och skarvfrågan.

Kommande frågor att bevaka: klimat och energi, SOT-punkter, fiske, skarv, RUFSS och beredskap.

6. Övriga frågor

Återkoppling Nordiska skärgårdssamarbetet (NSS) Anna Conzen, Länsstyrelsen Stockholm

Nordiska skärgårdssamarbetet (NSS) är ett gränsregionalt samarbete i Östersjön för Sverige, Finland och Åland. Huvudmännen är många varav Länsstyrelsen Stockholm och Region Stockholm ingår. NSS arbetar med näringslivsfrågor, miljöfrågor och numera även beredskapsfrågor inkl SOT-punkter. På rådsmötet tog beslut om att arbeta för ett bli en s.k. EGTS dvs en juridisk kropp för att kunna söka EU-medel som idag inte är möjligt. NSS behöver förankras bättre i Skärgårdens Exekutivkommitté.

Fiskefrågor och Baltic Sea Commission – Harry Bouveng, Region Stockholm

Region Stockholm har inte en djup expertis i fiskefrågor och önskar ett utbyte med tjänsteperson från Länsstyrelsen för att kunna bidra i Baltic Sea Commission. Region Stockholm ska intressebevaka i fiskefrågan och kan göra det ännu bättre med stöd av Länsstyrelsens experter.

7. Mötet avslutas

Bilagor

Bilaga 1 Presentation Mikael Jeppsson

Bilaga 2 Presentation Gustav Hemming